

Standbeeld voor grondlegger Nederlandse drinkwatervoorziening

Maandagochtend 12 december 1853 werd er vanaf 8 uur duinwater geleverd bij de Haarlemmerpoort in Amsterdam. Om 10 uur waren er al meer dan 1.000 emmers verkocht, voor 1 cent per stuk. Als eerste stad in Nederland was Amsterdam aangesloten op een waterleiding. De NV Duinwater-Maatschappij pompte schoon en helder water vanuit de duinen bij Zandvoort naar de hoofdstad.

De grote man achter dit project was Jacob van Lennep. De meeste mensen kennen hem vooral als schrijver, uitgever en sponsor van literair talent, maar daarnaast was hij rijksadvocaat, rechtswetenschapper, politicus in de Tweede Kamer en invloedrijk vrijmetseelaar. Hij wist deze veelzijdigheid te koppelen aan grote daadkracht en – wat we tegenwoordig noemen – out of the box denken.

Om de rol van Van Lennep bij het verbeteren van de volksgezondheid van de Amsterdamse – en later Nederlandse – bevolking te onderstrepen, heeft beeldend kunstenaar Lia van Vught een beeld van hem gemaakt. Op 6 juli heeft de Amsterdamse wethouder Udo Kock dit beeld onthuld, op de locatie waar de geschiedenis van de Nederlandse drinkwatersector ruim 160 jaar geleden begon. De Duinwatermaatschappij is de rechtsvoorganger van het latere Amsterdamse Waterleidingbedrijf en het huidige Waternet.

Volksgezondheid

Algemeen directeur Roelof Kruize van Waternet vindt dat Van Lennep dit standbeeld met recht verdient: 'Vóór 1850 was er sprake van wateroverlast in het duingebied en hadden de Amsterdammers een tekort aan drinkwater. De grachten en sloten in de stad wa-

ren vervuild en schoon water was schaars. Cholera maakte veel slachtoffers. De arts Samuel Sarphati trok zich dit zeer aan. Met een strontkar en vuilnisophaaldienst wilde hij voorkomen dat het drinkwater verder werd vervuild. In zijn missie voor schoon en betrouwbaar drinkwater kreeg hij hulp van Jacob van Lennep, die een leiding liet graven van Bloemendaal naar Amsterdam.'

Jacob van Lennep

Kunstmatige infiltratie

De duinwaterleiding was een groot succes en er werden steeds meer kanalen gegraven om te kunnen voldoen aan de vraag. De grondwaterstand in de duinen daalde flink en het water raakte verzilt. Er moesten nieuwe manieren worden bedacht om de dorst van de Amsterdammers te lessen. Rond 1900 ontstond het plan om de duinen kunstmatig te infiltreren met Rijnwater.

Kruize: 'Waternet maakt nog steeds gebruik van kunstmatige infiltratie, waarbij we het grondwater aanvullen met zoet oppervlaktewater. We exporteren deze kennis ook, bijvoorbeeld naar China. De levering van betrouwbaar drinkwater betekende 160 jaar geleden een geweldige stap voorwaarts voor de volksgezondheid. Nog steeds staat Nederland bekend om de uitmuntende kwaliteit van haar drinkwater. En daar zijn we heel trots op.'

Bij de onthulling van het beeld begin juli waren zo'n 100 belangstellenden aanwezig, onder wie enkele nazaten van Jacob van Lennep.